

Dosarul nr. 3ra-489/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana (jud. V. Burduh)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, V. Buhnaci, L. Pruteanu)

ÎNCHEIERE

24 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului depus de către Vasile Ursu, reprezentat de către avocatul Elena Guțu,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Ursu împotriva Întreprinderii cu capital străin „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” societate cu răspundere limitată și Întreprinderii cu capital străin „RED Union Fenosa” societate pe acțiuni cu privire la contestarea actelor administrative și repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Vasile Ursu și a fost menținută hotărârea din 22 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana,

constată:

La data de 23 februarie 2017 Vasile Ursu a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL și ÎCS „RED Union Fenosa” SA cu privire la contestarea actelor administrative și repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 07 decembrie 2016 colaboratorii ÎCS „RED Union Fenosa” SA, cu acordul său, invocând necesitatea colectării datelor înregistrate pe contorul electric instalat în gospodăria sa, au intrat pe teritoriul său.

A menționat că, în aceeași zi, colaboratorii ÎCS „RED Union Fenosa” SA au întocmit actul de control a echipamentului de măsurare pentru consumatorii casnici, invocând suspiecții la manipularea, falsificarea sigiliilor de stat și manipularea sigiliilor furnizorului, actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale și actul cu privire la demontarea echipamentului de măsurare.

A susținut că, contorul electric a fost demontat și împreună cu sigiliile de pe cutia de protecție au fost împachetate și transmise pentru întocmirea raportului de constatare tehnico-științifică.

A afirmat că, la data de 16 decembrie 2016 expertul din cadrul ÎS „CRIS „Registru” a efectuat cercetarea contorului electric de model ET 426 HR612144 cu nr. 7807415, cu două sigilii din plumb cu marcajul MD 1C2L și un sigiliu Olilok cu nr. 2524957, dar nu și a celorlalte două sigilii cu nr. 4003236 și 4003238 aplicate de operatorul rețelei de distribuție pe cutia de protecție a contorului electric, ridicat pentru expertizare.

A relevat că, pe parcursul cercetării a invocat necesitatea expertizării și a celor două sigilii ale operatorului rețelei de distribuție ridicate de pe cutia de protecție a contorului, la care reprezentantul pârâtei a menționat că, nu este necesară expertizarea acestora și manipularea sigiliilor este deja constatată.

A invocat că, conform concluziei din raportul de constatare tehnico-științifică nr. 269 din 16 decembrie 2016, cele două sigilii de plumb ale verificatorului de stat, prezentate la cercetare, au fost aplicate cu sigilatorul verificatorului de stat al RM și după sigilarea lor primară au fost manipulate prin întreruperea firelor de control cu fixarea ulterioară a lor, iar construcția contorului electric de model E 426 HR612144 cu nr. 7807415 a fost supusă modificării prin montarea unui dispozitiv „CIP” cu scopul de a diminua cantitatea de energie real consumată.

A declarat că, în raportul de constatare tehnico-științifică enunțat a fost indicat că, în cazul sigiliilor de plumb s-a stabilit întreruperea firului care îndeplinește cablul de control la unul din oficiile de intrare, prezența urmelor materiale statice de lărgire a unui orificiu de intrare, prezența urmelor de prestare a orificiului de intrare, în care a fost introdus capătul firului întrerupt, dar nu a fost indicat despre faptul că, în timpul efectuării cercetării expertul a introdus în unul din oficiile de intrare a sigiliului o șurubelniță ascuțită din metal, pe care o rotea în acest orificiu, explicându-i precum că, orificiul este lărgit. De asemenea, acesta nu a secționat sigiliile în vederea cercetării stării canalelor, prin care au fost introduse firele.

A relatat că, în concluzia raportului de constatare tehnico-științifică nr. 269 din 16 decembrie 2016 nu a fost menționat nimic despre sigiliul furnizorului Olilok cu nr. 2524957.

A declarat că, la data de 30 decembrie 2016 i-a fost înmănată factura pentru energia electrică în cazul încălcării clauzelor contractuale în sumă de 44259,12 lei.

A notat că, la data de 04 ianuarie 2017, după ce a depus cererea nr. 00216 din 03 ianuarie 2017, prin care a solicitat anularea facturii enunțate, pârâta i-a expediat decizia cu privire la stabilirea încălcării clauzelor contractuale.

A specificat că, la data de 25 ianuarie 2017 a depus în adresa pârâtei cererea nr. 02920, prin care a solicitat anularea deciziei enunțate, iar la data de 03 februarie 2017, a primit răspuns la cererea enunțată, prin care pârâta a invocat faptul că, s-a expus anterior pe marginea acestei cereri, deși anterior el a solicitat anularea facturii pentru energia electrică în cazul încălcării clauzelor contractuale.

A menționat că, ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL, contrar procedurii legale stabilite, la data de 28 decembrie 2016, anterior emiterii unei decizii cu privire la stabilirea încălcării clauzelor contractuale, a întocmit și a înaintat

spre plată factura pentru energia electrică în cazul încălcării clauzelor contractuale în sumă de 44259,12 lei și abia la data de 04 ianuarie 2017, după ce a depus cererea cu privire la anularea facturii enunțate, pârâta i-a expediat decizia cu privire la stabilirea încălcării clauzelor contractuale.

A susținut că, ÎCS „RED Union Fenosa” SA, contrar prevederilor pct. 151 și 153 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 393 din 15 decembrie 2010 și ale pct. 3 din Anexa nr. 1 la Regulamentul enunțat, nu a indicat în procesul-verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare nr. DL 7097709 din 22 iunie 2012 numărul sigiliilor aplicate la instalarea echipamentului de măsurare.

A afirmat că, contrar prevederilor pct. 98, 161, 163, 165 și 186 din Regulamentul menționat, ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL nu a prezentat documente, care ar demonstra efectuarea în prezența sa a controlului echipamentului de măsurare, aplicarea sigiliilor, momentul aplicării acestora, numărul sigiliilor aplicate și starea sigiliilor în momentul în care au fost înlocuite cu altele noi.

A relatat că, contrar prevederilor pct. 172 din Regulamentul enunțat, în cazul în care nu au fost prezentate actele care confirmă efectuarea controlului echipamentului de măsurare și aplicarea sigiliilor în prezența sa, respectiv, nu a fost posibilă stabilirea modalității, prin care consumatorul final a încălcat clauzele contractuale, fiindu-i neîntemeiat incriminată de către pârâtă încălcarea clauzelor contractuale și înaintată spre plată factura în sumă de 44259,12 lei.

A invocat că, ÎCS „RED Union Fenosa” SA, contrar prevederilor pct. 52 și 149 din Regulamentul enunțat și ale art. 49 alin. (1¹) din Legea nr. 124 din 23 decembrie 2009 cu privire la energetică, a întocmit actul-prescripție din 16 decembrie 2016 privind readucerea echipamentului de măsurare în conformitate cu exigențele reglementărilor în vigoare, iar ca rezultat, a fost impus să cumpere un nou contor electric și să achite prețul instalării acestuia, suportând cheltuieli neîntemeiate, cheltuieli care în mod legal trebuiau să fie suportate de către ÎCS „RED Union Fenosa” SA.

A declarat că, prin acțiunile sale și, anume, incriminarea faptului încălcării clauzelor contractuale prin manipularea sigiliilor verificatorului de stat, manipularea sigiliului furnizorului și instalarea unui „CIP”, precum și înaintarea spre plată a facturii pentru energia electrică în cazul încălcării clauzelor contractuale în sumă de 44259,12 lei, pârâta ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL i-a cauzat prejudicii materiale și morale.

A relevat că, a fost nevoit să solicite efectuarea expertizei trasologice a tuturor sigiliilor ridicate de către ÎCS „RED Union Fenosa” SA la data de 07 decembrie 2016 și să achite costul acesteia în mărime de 1280 de lei.

A solicitat anularea deciziei cu privire la stabilirea încălcării clauzelor contractuale și a facturii pentru energia electrică în cazul încălcării clauzelor contractuale din 28 decembrie 2016 în sumă de 44259,12 lei, încasarea cheltuielilor suportate în urma înlocuirii forțate a contorului electric și achitarea serviciilor de instalare a acestuia, repararea prejudiciului material cauzat ca urmare a numirii

expertizei trasologice în sumă de 1280 de lei și a prejudiciului moral în sumă de 50000 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 22 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana acțiunea depusă de către Vasile Ursu a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Vasile Ursu și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel a reținut că, prin raportul de constatare tehnico-științifică nr.269 din 16 decembrie 2016, întocmit de către Direcția securitate informațională și a documentelor din cadrul ÎS „CRIS „Registru” s-a constatat că, două sigilii de plumb ale verficatorului de stat cu marcaj „MD 1C2L” pe o parte și stema de stat a Republicii Moldova cu cifra romană II pe a doua parte, aplicate la contorul electric de model ET 426 HR612144 cu nr. 7807415, prezentat la cercetare, au fost aplicate cu sigilatorul verficatorului de stat a Republicii Moldova cu marcajul MD 1C2L pe o parte și stema de stat a Republicii Moldova cu cifra romană II pe a doua parte, după sigilarea lor primară au fost manipulate prin întreruperea firelor de control cu fixarea ulterioară a lor și construcția contorului electric de model ET 426 HR612144 cu nr. 7807415 a fost supusă modificării, prin montarea unui dispozitiv „CIP” cu scopul de a se diminua cantitatea de energie electrică real consumată.

Totodată, instanța de apel a reținut că, încălcarea integrității sigiliilor de plumb se confirmă și prin raportul de expertiză extrajudiciară nr. 1184-1192 din 06 decembrie 2017, întocmit de către Centrul național de expertize judiciare la cererea consumatorului Vasile Ursu, în care expertul a indicat că, integritatea celor două sigilii din plumb a fost încălcată prin secționarea firului de control, cu reinstalarea repetată a acestora, prin lărgirea orificiilor și introducerea în aceste orificii a firului de control secționat cu fixarea lui ulterioară.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că, furnizorul întemeiat a emis decizia cu privire la stabilirea încălcării clauzelor contractuale, consumul fraudulos de energie electrică fiind incontestabil.

Instanța de apel a respins argumentul apelantului precum că, nu a fost demonstrată vinovăția și implicarea sa la montarea CIP-ului sau manipularea sigiliilor. Or, având în vedere că, Vasile Ursu este proprietarul locului de consum, iar echipamentul de măsurare este amplasat în limitele teritoriale ale gospodăriei acestuia, se exclude posibilitatea intervenirii în echipamentul de măsurare a unui terț. La fel, nu este clar ce scop ar putea urmări un terț la intervenția în echipamentul de măsurare, atât timp cât diminuarea cantității de energie electrică real consumată este avantajoasă doar consumatorului.

De asemenea, instanță de apel a respins și argumentul apelantului precum că, verificarea stării contorului și aplicarea sigiliilor nu a fost efectuată în prezența sa, deoarece conform procesului-verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare din 22 iunie 2012, consumatorul a fost prezent la instalare și a recepționat echipamentul de măsurare, fapt ce se confirmă prin semnătura acestuia aplicată pe procesul-verbal (f. d. 28). Totodată, conform actului de control a echipamentului de măsurare din 07 decembrie 2016, consumatorul Vasile Ursu a fost prezent la efectuarea controlului, aplicându-și semnătura pe act (f. d. 13). De altfel, acest fapt

a fost declarat nemijlocit de către apelant în cererea de chemare în judecată, în care a indicat că, a permis accesul colaboratorilor furnizorului în gospodăria sa.

Totodată, consumatorul Vasile Ursu și-a aplicat semnătura și pe actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale (f. d. 14 verso), precum și pe actul de demontare a echipamentului de măsurare (f. d. 56 verso).

Astfel, instanța de apel a constatat că, toate acțiunile furnizorului au fost întreprinse în prezența consumatorului, după cum prevede legislația în domeniu.

Instanța de apel a menționat că, argumentul invocat de către apelant precum că, semnătura aplicată pe aceste acte nu-i aparține, este declarativ. Or, întru stabilirea acestui fapt nu a fost efectuată o expertiză grafoscopică. Totodată, comparând semnăturile aplicate pe acte din numele consumatorului cu semnătura din buletinul de identitate al acestuia, se observă că, acestea sunt similare. Prin urmare, în lipsa unei expertize grafoscopice, nu există indici obiectivi pentru a suspecta falsificarea actelor.

La data de 07 februarie 2019 Vasile Ursu, reprezentat de către avocatul Elena Guțu, a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu hotărârile judecătorești, deoarece la examinarea cauzei, atât prima instanță, cât și instanța de apel nu au aplicat nici Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 și nici legea ce reglementează raporturile de furnizare a energiei electrice și, anume, condițiile impuse de Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 393 din 15 decembrie 2010. Or, legea aplicabilă a fost greșit interpretată și nu au fost apreciate probelor invocate de recurent, respectiv, aprecierea probelor a fost una părtinitoare și tendențioasă.

A menționat că, instanța de apel eronat a reținut faptul că, furnizorul de energie electrică a acționat întotdeauna în prezența recurentului, iar argumentul recurentului precum că, unele acte nu sunt semnate de acesta, este declarativ, deoarece actul de control a echipamentului de măsurare pentru consumatorii casnici din 02 aprilie 2016 nu este semnat nici de către recurent și nici de către un membru al familiei acestuia, semnătura aplicată fiind total diferită de semnătura recurentului. Totodată, actul de control a echipamentului de măsurare pentru consumatorii casnici din 06 aprilie 2016 nu conține nici o semnătură la rubrica „consumatorul”, fiind, astfel, încălcate prevederile pct. 186 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 393 din 15 decembrie 2010.

A susținut că, instanța de apel nefondat și ilegal a constatat similitudinea semnăturilor aplicate în actele menționate cu celelalte acte semnate de recurent, or, nesemnarea de către acesta a actelor menționate demonstrează faptul că, verificarea contorului, sigilarea acestuia și sigilarea cutiei de protecție a avut loc în lipsa consumatorului final - a recurentului, iar ținând cont de aceasta, recurentului nu-i poate fi imputat consumul fraudulos de energie electrică în temeiul pct. 161 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice.

A afirmat că, decizia cu privire la stabilirea încălcării clauzelor contractuale, fiind emisă ulterior facturii pentru energia electrică în cazul încălcării clauzelor

contractuale din 28 decembrie 2016, atâta timp cât nu conține o altă dată decât data expedierii, iar intimata nu a demonstrat prin nici o probă faptul că, aceasta a fost emisă anterior facturii, urma a fi anulată în temeiul art. 26 alin. (1) lit. c) din Legea contenciosului administrativ, fiind emisă cu încălcarea procedurii prevăzute de pct.173² din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede astfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților decizia contestată la data de 05 decembrie 2018, iar recurentul a recepționat decizia instanței de apel la data de 06 decembrie 2018.

Astfel, recursul, după data de 07 februarie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronată în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul depus de către Vasile Ursu, reprezentat de către avocatul Elena Guțu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea

de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de către Vasile Ursu, reprezentat de către avocatul Elena Guțu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către Vasile Ursu, reprezentat de către avocatul Elena Guțu ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Vasile Ursu, reprezentat de către avocatul Elena Guțu, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu